

en selvstændig sagkyndig Medvirkning. Ja, Enheden kan være god nok, men en vis individuel fri Udvikling kan ogsaa være ønskelig, saa at man kan sammenligne, prøve og vere og derigjennem netop udfinde det Rette. Jeg mener ikke, at den aandelige Uniformitet er just det højeste Maal, man skal stræbe til. Lad ethvert Statsseminarium udvikle sig saaledes, som nu de individuelle Personligheder, der ere raadende, føre det til, inden for visse Grændser selvfølgelig. Lad os se paa Resultaterne og sammenligne dem og derefter altsaa komme til Erkendelse af, hvad der er det Rette. Den Udviklingsfrihed, som jeg tror er af Bigtighed for det aandelige Livs Udvikling, vil let kunne hømmes og hindres derigjennem, at der kommer en enkelt Mand som siger: Det skal gøres paa den Maade, og derigjennem altsaa hindre, at Landernes Frihed i saa Henseende faar Raaderum. Saa hedder det videre, at denne Mand skal tilveiebringe Enhed. Men det er jo dog ogsaa et Spørgsmaal, om den Bet. han nu mener er den rette, just er den rigtige. Det kan ogsaa tænkes, at det er en noget ensidig Bet. han vil føre Udviklingen ud paa, og at det er et skjævt Syn, han i adskillige Forhold har udviklet, og saa staa han der som Mellemled mellem Seminarierne og Ministeriet. Han er Ministeriets Dine og han er Ministeriets Dren. Alt, hvad der meddeles Ministeriet, gaar igjennem ham; han er saa at sige den, som præger hele Udviklingen. Det forekommer mig, at der er en Fare paa det Punkt, at det er en stor Myndighed, som man lægger i denne enkelte Mand's Haand, og som det i alt Fald vil være ønskeligt at have et Korrektiv imod derigjennem, at der er et andet, et lokalt Tilsyn, til hvilket Ministeriet eventuelt kan ty, naar det maatte have Betænkelse med Hensyn til den Opfattelse, denne Tilsynsmand gjør gjældende. Jeg vil derfor oprigtig talt sige, at jeg har ikke videre Sympathi for dette Tilsyn; thi saadanne reisende Tilsyn paa andre Omraader har i mine Tanker just ikke vist sig at være heldige, og jeg tror derfor, at der næppe vil være tilstrækkelig Grund til enten fuldstændig at ophæve det stedlige Tilsyn, som bestaar, eller at lade det komme til at staa i den uholdbare Stilling, som det efter mine Tanker kommer i efter § 5.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Hvad Tilsynsmanden angaar, saa vil han komme til at staa i en meget lignende Stilling lige overfor Seminarierne som den, den nuværende Inspektion for de lærde Stoler staa i lige overfor disse, og den, hvori den

nuværende, i Fjor bevilgede Tilsynsmand ved Realkolerne staa lige overfor disse. Om Inspektionerne bestaa af 1 eller 3 Mand, kommer an paa Størrelsen af Inspektionsomraadet; men et Tilsyn kan Regjeringen, Ministeriet ikke undvære, naar det skal have et virkelig sandt Begreb om, hvorledes Tilstanden er paa de vedkommende Anstalter. Hvad de nuværende Seminariedirektioner angaar, da er det jo ganske vist min Opfattelse, at vedkommende Biskopper og Provster ville faae meget Mere at sige lige overfor den Del af Undervisningen, som særlig vedkommer dem, ved dette Forslags Gjennemførelse, end de nogenfinde have havt, i alt Fald siden 1867. Saaledes som det var i gamle Dage, hvor de mødte ved Examen, er det meget muligt, at de have havt en meget stor Indflydelse paa Seminarierne; det tør jeg ikke sige Noget om, da jeg ikke har Kjendskab dertil. Men siden 1867 tvivler jeg paa, at den Indflydelse, de have havt paa Seminarierne, har havt stort at sige. Gjennem Bestemmelsen her ville de derimod faae en virkelig sand Indflydelse paa den Del af Undervisningen, nemlig Religionsundervisningen, som særlig vedkommer dem, hvorimod hele den pædagogiske Side af Sagen nærmest og væsentligst vil være under vedkommende Tilsynsmand. Jeg tror, at den Ordning, som her er foreslaaet, men som jeg forøvrigt slet ikke har Vren af at have foreslaaet, da det er det høje Things eget Forslag for et Par Aar siden, i og for sig er heldig. Dernæst maa jeg rette en Feiltagelse, som det ærede Medlem gjorde sig skyldig i, idet han mente, at den Bestemmelse, som var indført i et for nogle Aar siden forelagt Lovforslag om Oprettelsen af et Kvinde-seminarium og enslydende med denne § 5, kun angik vedkommende Kvinde-seminarium. Nei, den angik ikke alene det, men alle de andre 4 bestaaende kongelige Seminarier. Det var en Tillægsbestemmelse til den paagjældende Lov, som fuldstændig ophævede Seminariedirektionerne, ligesom Forslaget her. Som sagt, jeg betragter ikke denne § 5 som det vigtigste Led i det forelagte Lovforslag, men det skulde ganske vist undre mig meget, om Landstthinget nu vilde fuldstændig gaa i en anden Retning, end det selv gif for 2—3 Aar siden.

Styr: Det maa maaske være mig tilladt at minde om, at da denne Bestemmelse blev vedtaget af Landstthinget for 3 Aar siden, da var jo Sammenhængen den, at det forelagte Lovforslag simpelthen fore-